DOMSTOLENS DOM (tredje avdelningen)
den 8 februari 1996 *

I mål C-202/94,

angående en begäran enligt artikel 177 i EG-fördraget, från Gerechtshof te 's-Hertogenbosch (Nederländerna), att domstolen skall meddela ett förhandsavgörande i det vid den nationella domstolen anhängiga brottmålet mot

Godefridus van der Feesten

angående tolkningen av rådets direktiv 79/409/EEG av den 2 april 1979 om bevarande av vilda fåglar (EGT nr L 103, s. 1),

meddelar

DOMSTOLEN (tredje avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden J.-P. Puissochet samt domarna J.C. Moitinho de Almeida och C. Gulmann (referent),

generaladvokat: N. Fennelly,
justitiesekreterare: biträdande justitiesekreteraren H. von Holstein,

* Rättegångsspråk: nederländska.

med beaktande av de skriftliga yttranden som har inkommit från:

— Openbaar Ministerie, genom J. J. M. van der Kaaden, advocaat-generaal, Gerechtshof te 's-Hertogenbosch,

— Nederländernas regering, genom A. Bos, juridisch adviseur, utrikesministeriet, i egenskap av ombud,

— Frankrikes regering, genom C. de Salins, sous-directeur, utrikesministeriets rättsavdelning, och J.-L. Falconi, secrétaire des affaires étrangères, samma avdelning, båda i egenskap av ombud,

— Europeiska gemenskapernas kommission, genom M. H. van der Woude, rättstjänsten, i egenskap av ombud,

med hänsyn till förhandlingsrapporten,

efter att muntliga yttranden har avgivits vid sammanträdet den 14 september 1995 av: van der Feesten, företrädd av advokaten J. Wouters, Middelburg, Nederländernas regering, företrädd av biträdande juridiske rådgivaren J. S. van den Oosterkamp, utrikesministeriet, i egenskap av ombud, Frankrikes regering, företrädd av J-M Belorgey, chargé de mission, utrikesministeriets rättsavdelning, i egenskap av ombud, biträdd av J.-L. Pons, administrateur civil, miljöministeriet, och kommissionen, företrädd av H. van der Woude, biträdd av S. Bouche, handläggare vid kommissionen, i egenskap av expert,

och efter att den 26 oktober 1995 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Gerechtshof te 's-Hertogenbosch har genom ett beslut av den 5 juli 1994, som inkommit till domstolens kansli den 11 juli 1994, begärt att domstolen enligt artikel 177 i EG-fördraget skall meddela ett förhandsavgörande av tre frågor avseende tolkningen av artiklarna 1.1 och 14 i rådets direktiv 79/409/EEG av den 2 april 1979 om bevarande av vilda fåglar (EGT nr L 103, s. 1, nedan kallat "direktivet").

2 Dessa frågor har uppkommit inom ramen för ett brottmål mot van der Feesten genom tillämpning av Vogelwet av den 31 december 1936 (lag om fåglar). Denne har i sitt hem fått ett antal fåglar av rasen *Carduelis carduelis caniceps*, eller den gråhuvade steglitsen, som importerats från Danmark, konfiskerade. Han har bestritt denna åtgärd och krävt att fåglarna skall återlämnas till honom.

3 Det framgår av handlingarna i målet att det enligt Vogelwet med vissa undantag inom nederländskt territorium är förbjudet att inneha, erbjuda sig att köpa, köpa, saluföra, sälja, leverera, transportera, erbjuda sig att transportera, importera, transitera eller exportera fåglar som tillhör en art som förekommer naturligt i vilt tillstånd i Europa, eller produkter som härrör från dessa fåglar.

4 Av direktivet, främst dess artiklar 5 och 6, framgår att allmänt och med vissa undantag förbjuds innehav och handel med alla fågelarter som förekommer

naturligt i vilt tillstånd inom medlemsstaternas europeiska territorium, på vilket fördraget är tillämpligt.

5 I beslutet om hänskjutande har den nationella domstolen angivit att *Carduelis carduelis*, eller steglitsen, som art och genom flera av sina raser är en fågelart som förekommer naturligt i vilt tillstånd inom medlemsstaternas europeiska territorium på vilket fördraget är tillämpligt. Emellertid är *Carduelis carduelis caniceps* enligt nämnda domstol en ras som endast förekommer naturligt i vilt tillstånd utanför det europeiska territoriet i fråga.

6 Då den nationella domstolen tvivlat på huruvida direktivet på ett korrekt sätt har genomförts genom den nederländska lagstiftning som tillämpats vid konfiskeringen av de aktuella fåglarna, har den beslutat att förklara målet vilande och till domstolen ställa följande frågor i en begäran om förhandsavgörande:

"1) Är en nationell lagstiftning som skyddar fåglar (i den mening som avses i direktiv 79/409/EEG av den 2 april 1979 om bevarande av vilda fåglar, i dess lydelse efter flera ändringar) som visats tillhöra en ras vilken som sådan inte alls förekommer naturligt i vilt tillstånd inom medlemsstaternas europeiska territorium, och detta endast därför att (huvud)arten eller andra raser uppträder i vilt tillstånd inom detta territorium eller inom den ifrågavarande medlemsstatens territorium, förenlig med lydelsen av och/eller syftena med direktiv 79/409, i synnerhet artiklarna 1.1 och 14?

2) Förändrar det svaret på fråga 1 att de behöriga myndigheterna i den ifrågavarande medlemsstaten kan bekräfta att för åklagarmyndigheten, som har den kompetens som krävs, kan rasen i fråga inte eller svårligen skiljas från fåglar

som tillhör samma (huvud)art, från andra raser av huvudarten eller från andra arter eller raser?

3) För det fall den ifrågavarande bestämmelsen skulle anses utgöra en strängare åtgärd i den mening som anges i artikel 14 i direktiv 79/409, gör det då någon skillnad att de fåglar av den ras som har påträffats i den aktuella medlemsstaten importerats från en annan medlemsstat som kunde ha infört samma strängare bestämmelse, men som i detta fall (ännu) inte infört någon sådan bestämmelse vid tidpunkten för de omständigheter som tvisten rör?"

Den första frågan

7 Med sin första fråga önskar den nationella domstolen få veta om direktivet är tillämpligt på raser av arter som endast förekommer naturligt i vilt tillstånd utanför medlemsstaternas europeiska territorium då den art de tillhör eller andra raser av denna art förekommer naturligt i vilt tillstånd inom det ifrågavarande territoriet.

8 Inledningsvis skall det framhållas att i direktivets andra och tredje övervägande anges:

"Ett stort antal arter av vilda fåglar som förekommer naturligt inom medlemsstaternas europeiska territorium minskar i antal, i vissa fall mycket snabbt. Denna minskning utgör ett allvarligt hot mot bevarandet av den naturliga miljön, särskilt eftersom den medför att den biologiska jämvikten hotas."

"... ett effektivt fågelskydd, (särskilt av flyttfågelarter, vilka utgör en stor del av medlemsstaternas gemensamma arv av fågelfaunan), är ett typiskt gränsöverskridande miljöproblem som medlemsstaterna har ett gemensamt ansvar för."

9 Vad gäller direktivets tillämpningsområde anges i artikel 1.1 att: "Detta direktiv behandlar bevarandet av samtliga fågelarter som naturligt förekommer inom medlemsstaternas europeiska territorium på vilket fördraget tillämpas. Det omfattar skydd, skötsel, förvaltning och kontroll av dessa arter och fastställer regler för exploatering av dem."

10 Av såväl dessa överväganden som artikel 1 i direktivet och även mer allmänt av direktivet i dess helhet följer att med direktivet åsyftas ett effektivt skydd av den europeiska fågelfaunan och att detta skydd är uppbyggt kring begreppet art.

11 Inom fågelsystematiken omfattar begreppet art per definition alla dess underavdelningar såsom raser. Följaktligen tillhör en individ av en ras alltid den art rasen i fråga tillhör.

12 För det fall direktivets tillämpningsområde skulle fastställas genom artens systematiska bestämning skulle följaktligen en art som har en ras som naturligt förekommer i vilt tillstånd inom medlemsstaternas europeiska territorium på vilket fördraget är tillämpligt vara att betrakta som en europeisk art och följaktligen berörs

alla andra raser av den ifrågavarande arten, inklusive de icke-europeiska, av direktivet.

13 I detta hänseende skall det framhållas att om begreppet art innefattar en biologisk enhet vars vetenskapliga definition är brett erkänd och grundar sig på egenskaper som utgör en del av det genetiska arvet hos individerna inom den ifrågavarande arten, gäller inte samma sak begreppet ras. Med detta begrepp avses en population som inom en art skiljer sig från andra populationer av samma art genom kriterier såsom morfologi, livsmiljö eller dess individers beteende.

14 Till stöd för dessa överväganden skall det påpekas att, såsom Frankrikes regering och kommissionen framhållit, de individer som är resultatet av att två olika arter har korsats i allmänhet är sterila, medan de exemplar som är resultatet av att två raser till samma art korsats är fertila.

15 Det förefaller således som om begreppet ras inte grundar sig på bestämda kriterier som är lika rigorösa och objektiva som de som har till syfte att skilja arterna åt. Det är likaledes inte sällsynt att åsikterna går isär i vetenskapliga kretsar angående möjligheten att isolera och särskilja vissa raser från andra.

16 Av det som ovan angivits följer att om direktivets tillämpningsområde vore begränsat till raser som förekommer inom det europeiska territoriet och inte omfattade icke-europeiska raser, så skulle direktivet, såsom Frankrikes och

Nederländernas regering liksom kommissionen hävdat, vara svårt att tillämpa i medlemsstaterna och risken för att det skulle tillämpas olika inom gemenskapen skulle följaktligen uppstå. Ett sådant resultat skulle dels strida mot syftet med ett effektivt skydd av den europeiska fågelfaunan, dels kunna leda till störningar i konkurrensen inom gemenskapen.

17 Därtill skall det noteras att om de icke-europeiska raserna fritt kunde föras in i gemenskapen skulle risken kunna uppstå att, som särskilt Frankrikes regering och kommissionen påtalat, exotiska raser släpptes fria i naturen med påföljd att gemenskapens naturliga fågelfauna skulle påverkas på konstgjord väg. Detta är oförenligt med syftet att skydda den biologiska jämvikt som omnämns i andra övervägandet i direktivet.

18 Med hänsyn till vad som ovan anförts skall den första frågan besvaras så, att direktivet är tillämpligt på raser av fåglar som endast förekommer naturligt i vilt tillstånd utanför medlemsstaternas europeiska territorium då arten den tillhör eller andra raser av denna art förekommer naturligt i vilt tillstånd inom detta territorium.

De övriga frågorna

19 Till följd av det svar som har givits den första frågan saknas anledning att besvara den andra och den tredje frågan.

Rättegångskostnader

20 De kostnader som har förorsakats den nederländska och Frankrikes regering samt Europeiska gemenskapernas kommission, som har inkommit med yttranden till domstolen, är inte ersättningsgilla. Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN (tredje avdelningen)

— angående de frågor som genom beslut av den 5 juli 1994 förts vidare av Gerechtshof te 's-Hertogenbosch — följande dom:

Rådets direktiv 79/409/EEG av den 2 april 1979 om bevarande av vilda fåglar är tillämpligt på raser av fåglar som endast förekommer naturligt i vilt tillstånd utanför medlemsstaternas europeiska territorium då den art de tillhör eller andra raser av denna art förekommer naturligt i vilt tillstånd inom detta territorium.

Puissochet Moitinho de Almeida Gulmann

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 8 februari 1996.

R. Grass

Justitiesekreterare

J.-P. Puissochet

Ordförande på tredje avdelningen